

Андрєєв І.П.
студент 2-го курсу факультету міжнародно-правових відносин
та юридичної журналістики
Національного університету «Одеська юридична академія»

ОСОБЛИВОСТІ НАБУТТЯ ІНОЗЕМЦЯМИ ПРАВА НА ЗАНЯТТЯ АДВОКАТСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УКРАЇНІ

15 липня 1990 року декларація про державний суверенітет України проголосила Україну незалежною державою. Конституція України підтвердила це проголошення. З огляду на це побудова громадянського суспільства та правової держави стала в Україні першочерговим завданням.

Забезпечення здійснення та захисту прав громадян є одним з принципів правової держави. Для його реалізації необхідна система ефективних юридичних засобів. Адвокатура – найважливіший з них.

Закон України «Про адвокатуру» було ухвалено Верховною Радою України 19 грудня 1992 року, тобто ще до проголошення Конституції. Уже тоді він закріпив головні принципи діяльності адвокатури. Цим законом також визначалися організаційні форми діяльності адвокатури. У статті другій Закону України «Про адвокатуру» 1992 року йшлося, цитую : «адвокатом може бути громадянин України, який має вищу юридичну освіту, стаж роботи за спеціальністю юриста або помічника адвоката не менше двох років, склав кваліфікаційний іспит, одержав свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю та прийняв Присягу адвоката України.». саме ця стаття виключала можливість займатися адвокатською діяльністю, особам які не мали громадянства України.

довгі роки адвокатської практики, міжнародної співпраці та бажання відповідати світовим стандартам роботи адвокатури привели до змін, які були внесені 16 листопада 2006 року. редакція частини першої статті другої Закону України «Про адвокатуру» була змінена наступним чином: «адвокатом може бути особа, яка має вищу юридичну освіту, підтверджену дипломом України або відповідно до міжнародних договорів України дипломом іншої країни, стаж роботи у галузі права не менше двох років, володіє державною мовою, склала кваліфікаційний іспит, одержала в Україні

свідомство про право на заняття адвокатською діяльністю та прийняла Присягу адвоката України.»

Питання стосовно громадянства України до внесення зазначених змін вирішувалося однозначно: згідно з чинним тоді законодавством, ніхто інший, крім громадянина України, не міг займатися адвокатською діяльністю. тепер вимога щодо громадянства України вилучена із Закону, отже, адвокатом може стати громадянин будь-якої країни, але за наявності всіх вимог, зазначених у новій редакції статті другої Закону України «Про адвокатуру». однією з умов набуття статусу адвоката є вища юридична освіта у особи, яка має намір стати адвокатом. іноземні громадяни або громадяни України, котрі закінчили зарубіжні навчальні заклади, підтверджують наявність вищої освіти дипломом іншої країни відповідно до міжнародних договорів України. власник іноземного диплома про вищу освіту повинен пройти в Україні через нострифікацію. Нострифікацію здійснює міністерство освіти і науки, молоді та спорту України.

встановленню міжнародної взаємодії у сфері освіти забезпечили ратифікації багатьох конвенцій серед яких: «Європейська конвенція про еквівалентність дипломів, які надають допуск до університетів» 1953 рік, та Протокол до неї 1964 року. «Європейська конвенція про еквівалентність періодів навчання в університетах» 1956 рік. «Європейська конвенція про академічне визначення університетських кваліфікацій» 1959 рік. «міжнародна конвенція про визнання дипломів і звань з вищої освіти в арабських і середземноморських європейських державах» 1976 рік. «конвенція про визначення курсів навчання, дипломів і звань з вищої освіти в державах європейського регіону» 1979 рік. «конвенція про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні» підписана у Лісабоні 11 березня 1997 року. «Європейська конвенція про загальну еквівалентність періодів навчання в університетах» 1990 рік.

Неможливо було не звернути увагу на зміни до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 5 липня 2012 року. одним із важливих питань, вирішених Законом, є питання про допуск іноземних адвокатів до адвокатської практики в Україні. адвокат іноземної держави, який має намір займатися адвокатською діяльністю на території України, повинен звернутися до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури по місцю проживання або місцю перебування в Україні із заявою про включення у Єдиний реєстр адвокатів України. до заяви додаються документи, підтверджуючі право адвоката займатися адвокатською діяль-

ністю у відповідній іноземній державі. Перелік таких документів затверджується радою адвокатів України. кваліфікаційна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури розглядає заяву та подані адвокатом документи протягом десяти днів з дня їх надходження та при відсутності підстав для відмови приймає рішення про включення такого адвоката до Єдиного реєстру адвокатів України, про що протягом трьох днів письмово повідомляє адвоката іноземної держави і відповідна рада адвокатів регіону. рада адвокатів регіону забезпечує внесення відомостей про такого адвоката до Єдиного реєстру адвокатів України. При здійсненні адвокатом іноземної держави адвокатської діяльності на території України на нього поширюються професійні права і обов'язки адвоката, гарантії адвокатської діяльності та організаційні форми адвокатської діяльності, визначені Законом. іноземний адвокат також може притягнутий до дисциплінарної відповідальності. в якості стягнення до нього можуть бути застосовані такі заходи як попередження та виключення з Єдиного державного реєстру адвокатів України.

Перед вітчизняними адвокатами та юристами постає проблема відповідності високому рівню знань іноземних правників. високий рівень конкуренції та не високий рівень освіти, за європейськими стандартами, змушує бажаючих стати, високоякісними, адвокатами їхати закордон для здобуття освіти у європейських вищих навчальних закладах. стан речей призводить до активної роботи, у сфері освіти та науки, над наданням вітчизняній освіті сучасних рис та міжнародних стандартів.